

V Bruseli 9. júla 2018
(OR. en)

10968/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0277 (NLE)**

**JUSTCIV 180
COLAC 59
COEST 149**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ,
v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie

Dátum doručenia: 6. júla 2018

Komu: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.: COM(2018) 527 final

Predmet: Návrh ROZHODNUTIA RADY, ktorým sa Rakúsko oprávňuje prijať v
záujme Európskej únie pristúpenie Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu
dohovoru z roku 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných
únosov detí

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 527 final.

Príloha: COM(2018) 527 final

V Bruseli 6. 7. 2018
COM(2018) 527 final

2018/0277 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

**ktorým sa Rakúsko oprávňuje prijať v záujme Európskej únie prístupenie Ekvádoru
a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávných aspektoch
medzinárodných únosov detí**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Cieľom Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej aj „dohovor z roku 1980“), ktorý doteraz ratifikovalo 98 krajín vrátane všetkých členských štátov EÚ, je obnoviť pôvodný stav bezodkladným vrátením neoprávnene premiestnených alebo zadržovaných detí prostredníctvom systému spolupráce medzi ústrednými orgánmi určenými zmluvnými stranami.

Keďže predchádzanie únosom detí je podstatnou súčasťou politiky EÚ zameranej na podporu práv dieťaťa, Európska únia aktívne pôsobí na medzinárodnej úrovni s cieľom zlepšiť uplatňovanie dohovoru z roku 1980 a nabáda tretie štáty, aby k nemu pristúpili.

Ekvádor uložil dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 22. januára 1992. Dohovor nadobudol v Ekvádore platnosť 1. apríla 1992.

Dohovor z roku 1980 je už v platnosti medzi Ekvádorom a 26 členskými štátmi EÚ. Iba Rakúsko a Dánsko ešte neprijali pristúpenie Ekvádoru k dohovoru.

Ukrajina uložila dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 2. júna 2006. Dohovor nadobudol na Ukrajine platnosť 1. septembra 2006.

Dohovor z roku 1980 je už v platnosti medzi Ukrajinou a 26 členskými štátmi EÚ. Iba Rakúsko a Dánsko ešte neprijali pristúpenie Ukrajiny k dohovoru.

Podľa článku 38 ods. 4 dohovoru z roku 1980 sa dohovor uplatňuje medzi pristupujúcou krajinou a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásia, že pristúpenie prijali.

Skutočnosť, že EÚ má výlučnú právomoc vo veci prijatia pristúpenia tretieho štátu k dohovoru z roku 1980, potvrdil Súdny dvor Európskej únie, ktorý rozhodoval na základe iniciatívy Komisie.

Súdny dvor Európskej únie vo svojom stanovisku 1/13 zo 14. októbra 2014 uviedol, že prijatie pristúpenia tretieho štátu k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí patrí do výlučnej právomoci Únie.

Súdny dvor trval na potrebe jednotnosti na úrovni EÚ, aby sa zabránilo premenlivej geometrii (*géométrie variable*) medzi členskými štátmi.

Keďže problematika medzinárodných únosov detí patrí do výlučnej vonkajšej právomoci Európskej únie, rozhodnutie o prípadnom prijatí pristúpenia Ekvádoru a Ukrajiny sa musí prijať formou rozhodnutia Rady na úrovni EÚ. Rakúsko by preto malo v záujme Európskej únie urobiť vyhlásenie o prijatí pristúpenia Ekvádoru a Ukrajiny.

Prijatím Rakúskom by sa dohovor z roku 1980 mal stať uplatniteľným medzi Ekvádorom, Ukrajinou a všetkými členskými štátmi EÚ s výnimkou Dánska.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Pokiaľ ide o únosy detí rodičmi, Haagsky dohovor z roku 1980 je medzinárodným ekvivalentom nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (známeho ako nariadenie Brusel IIa), ktoré predstavuje základný kameň justičnej spolupráce EÚ v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností.

Jedným z hlavných cieľov nariadenia je zabrániť únosom detí medzi členskými štátmi stanovením postupov na zabezpečenie bezodkladného návratu dieťaťa do členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Nariadenie Brusel IIa na tento účel zahŕňa vo svojom článku 11 postup stanovený v Haagskom dohovore z roku 1980 a dopĺňa ho o objasnenie niektorých jeho aspektov, najmä vypočítanie maloletého dieťaťa, časovú lehotu na vydanie rozhodnutia po podaní žiadosti o návrat a dôvody pre nenavrátanie dieťaťa. Zavádzajú sa v ňom aj ustanovenia, ktorými sa upravujú protichodné príkazy o vrátení alebo nevrátení dieťaťa vydané v rôznych členských štátoch.

Európska únia na medzinárodnej úrovni podporuje pristúpenie tretích štátov k dohovoru z roku 1980, aby sa jej členské štáty mohli spoliehať na spoločný právny rámec na riešenie prípadov medzinárodných únosov detí.

V období od júna 2015 do decembra 2017 bolo prijatých už 14 rozhodnutí Rady s cieľom prijať pristúpenie 20 tretích krajín (Albánska, Andorry, Arménska, Bahám, Čile, Gruzínska, Islandu, Južnej Afriky, Kazachstanu, Kolumbie, Kórejskej republiky, Maroka, Panamy, Peru, Ruskej federácie, Salvádu, San Marína, Seychel, Singapuru a Uruguaja) k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o medzinárodných únosoch detí.¹

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Tento návrh je zjavne spojený so všeobecným cieľom ochrany práv dieťaťa zakotveným v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Systém Haagskeho dohovoru z roku 1980 má za cieľ chrániť dieťa pred škodlivými vplyvmi únosu jedným z rodičov a zabezpečiť, aby dieťa mohlo udržiavať styk s oboma rodičmi, napríklad zabezpečením účinného výkonu práva styku.

Za zmienku stojí aj prepojenie s podporou využívania mediácie pri riešení cezhraničných rodinných sporov. Smernica o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach² sa takisto uplatňuje na rodinné právo v rámci spoločného európskeho justičného priestoru. Haagsky dohovor z roku 1980 takisto podporuje zmierlivé riešenie rodinných sporov. Jedna z príručiek osvedčených postupov podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980,

¹ Bolo už prijatých 14 rozhodnutí Rady, ktorými sa členské štáty oprávňujú, aby prijali pristúpenie k Haagskemu dohovoru z roku 1980, pokiaľ ide o **Andorru** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1023 prijaté 15. júna 2015]; **Seychely** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/2354 prijaté 10. decembra 2015]; **Rusko** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/2355 prijaté 10. decembra 2015]; **Albánsko** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/2356 prijaté 10. decembra 2015]; **Singapur** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1024 prijaté 15. júna 2015]; **Maroko** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/2357 prijaté 10. decembra 2015]; **Arménsko** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/2358 prijaté 10. decembra 2015]; **Kórejskú republiku** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2016/2313 prijaté 8. decembra 2016], **Kazachstan** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2016/2311 prijaté 8. 12. 2016], **Peru** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2016/2312 prijaté 8. 12. 2016]; **Gruzínsko a Južnú Afriku** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/2462 z 18. decembra 2017] **Čile, Island a Bahamy** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/2424 z 18. decembra 2017]; **Panamu, Uruguaj, Kolumbiu a Salvádor** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/2464 z 18. decembra 2017]; **San Maríno** [rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/2463 z 18. decembra 2017].

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008 o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 136, 24.5.2008, s. 3);

ktoré uverejnila Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného, je venovaná používaniu mediácie pri riešení medzinárodných rodinných sporov týkajúcich sa detí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohovoru. Na podnet Európskej komisie bola daná príručka preložená okrem anglického a francúzskeho jazyka do všetkých jazykov EÚ, ako aj do arabského jazyka, s cieľom podporiť dialóg so štátmi, ktoré ešte neratifikovali dohovor, a pomôcť hľadať konkrétne spôsoby riešenia problémov spôsobovaných medzinárodnými únosmi detí vo vzťahoch s krajinami, ktoré dohovor neratifikovali³.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie sa týka medzinárodnej dohody, uplatniteľným právnym základom je článok 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie spolu s článkom 81 ods. 3. Rada sa uznáva jednomyselne po konzultácii s Európskym parlamentom.

Írsko a Spojené kráľovstvo sú viazané nariadením (ES) č. 2201/2003, a preto sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

• Proporcionalita

Tento návrh je vypracovaný v súlade s už prijatými rozhodnutiami Rady týkajúcimi sa tej istej témy a nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľa súdržnej činnosti EÚ v oblasti medzinárodných únosov detí tým, že sa zabezpečí, aby Rakúsko v danej lehote prijalo pristúpenie Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z roku 1980.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

Rakúsko, s ktorým Komisia diskutovala o ich ochote prijať pristúpenie Ekvádoru a Ukrajiny k dohovoru z roku 1980, zaujalo kladné stanovisko.

Z diskusií vedených na stretnutí expertov 18. apríla 2018 vyplynulo, že v tejto fáze neexistujú žiadne námietky zo strany členských štátov proti prijatiu pristúpenia Ekvádoru a Ukrajiny k dohovoru z roku 1980 Rakúskom.

• Získavanie a využívanie expertízy

Keďže dohovor je už platný v 26 členských štátoch pre Ekvádor aj Ukrajinu, Komisia a experti členských štátov zastávali názor, že v takýchto prípadoch nie je potrebné osobitné posúdenie situácie daných tretích krajín.

• Posúdenie vplyvu

V súvislosti so 14 rozhodnutiami Rady prijatými v rokoch 2015 až 2017 týkajúcimi sa pristúpenia niekoľkých tretích štátov k Haagskemu dohovoru z roku 1980 sa vzhľadom na povahu tohto legislatívneho aktu nevykonalo žiadne osobitné posúdenie vplyvu. V každom

³ <https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3>

případe sa osobitné posúdenie situácie Ekvádoru a Ukrajiny považovalo za nadbytočné vzhľadom na skutočnosť, že dohovor je už v platnosti s 26 členskými štátmi EÚ, ako aj na ochotu Rakúska prijať pristúpenie Ekvádoru a Ukrajiny.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Navrhované rozhodnutie nemá žiaden vplyv na rozpočet.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Keďže sa návrh týka len oprávnenia Rakúska prijať pristúpenie Ekvádoru a Ukrajiny k dohovoru z roku 1980, monitorovanie jeho vykonávania sa obmedzuje na dodržanie znenia vyhlásenia Rakúskom a na dodržanie lehoty na jeho uloženie a oznámenie o uložení vyhlásenia Komisii, ako sa stanovuje v rozhodnutí Rady.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Rakúsko oprávňuje prijať v záujme Európskej únie pristúpenie Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81 ods. 3 v spojení s článkom 218 ods. 6 písm. b),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu⁴,

keďže:

- (1) Európska únia si stanovila za jeden zo svojich cieľov presadzovanie ochrany práv dieťaťa, ako sa uvádza v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Opatrenia na ochranu detí pred neoprávneným premiestnením alebo zadržívaním sú zásadnou súčasťou tejto politiky.
- (2) Rada prijala nariadenie (ES) č. 2201/2003⁵ (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“), ktorého cieľom je chrániť deti pred škodlivými účinkami neoprávneného premiestnenia alebo zadržovania a stanoviť postupy na zabezpečenie ich bezodkladného návratu do štátu ich obvyklého pobytu, ako aj zabezpečiť pre ne ochranu práv styku a opatrovníckych práv.
- (3) Nariadením Brusel IIa sa dopĺňa a posilňuje Haagsky dohovor z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej aj „Haagsky dohovor z roku 1980“), ktorým sa na medzinárodnej úrovni stanovuje systém povinností a spolupráce medzi zmluvnými štátmi a medzi ústrednými orgánmi a ktorý má za cieľ zabezpečiť bezodkladný návrat neoprávnene premiestnených alebo zadržovaných detí.
- (4) Všetky členské štáty Únie sú zmluvnými stranami Haagskeho dohovoru z roku 1980.
- (5) Únia nabáda aj tretie štáty, aby pristúpili k Haagskemu dohovoru z roku 1980, a podporuje správne vykonávanie Haagskeho dohovoru z roku 1980 okrem iného spoločnou účasťou s členskými štátmi v osobitných výboroch, ktoré pravidelne zvoláva Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného.
- (6) Spoločný právny rámec platný vo vzťahu medzi členskými štátmi Únie a tretími štátmi by mohol byť najlepším riešením citlivých prípadov medzinárodných únosov detí.

⁴ Ú. v. EÚ C , , p. .

⁵ Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1).

- (7) V Haagskom dohovore z roku 1980 sa stanovuje, že sa uplatňuje medzi prístupujúcim štátom a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásili, že toto prístupenie prijali.
- (8) Haagsky dohovor z roku 1980 neumožňuje organizáciám regionálnej hospodárskej integrácie, akou je Únia, stať sa jeho zmluvnou stranou. Únia preto nemôže pristúpiť k uvedenému dohovoru a ani uložiť vyhlásenie o prijatí prístupujúceho štátu.
- (9) Na základe stanoviska Súdneho dvora Európskej únie 1/13 patria vyhlásenia o prijatí podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980 do výlučnej vonkajšej právomoci Únie.
- (10) Ekvádor uložil svoju listinu o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 22. januára 1992. Dohovor nadobudol pre Ekvádor platnosť 1. apríla 1992.
- (11) Všetky dotknuté členské štáty s výnimkou Dánska a Rakúska už prístupenie Ekvádoru k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali. Ekvádor prijal prístupenie Bulharska, Cypru, Estónska, Litvy, Lotyšska, Malty, Poľska, Rumunska a Slovinska k Haagskemu dohovoru z roku 1980. Posúdenie situácie v Ekvádore viedlo k záveru, že Rakúsko je v pozícii, aby prijalo v záujme Únie prístupenie Ekvádoru v súlade s podmienkami Haagskeho dohovoru z roku 1980.
- (12) Ukrajina uložila svoju listinu o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 2. júna 2006. Dohovor nadobudol v Ukrajine platnosť 1. septembra 2006.
- (13) Všetky dotknuté členské štáty s výnimkou Dánska a Rakúska už prístupenie Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali. Posúdenie situácie na Ukrajine viedlo k záveru, že Rakúsko je v pozícii, aby prijalo v záujme Únie prístupenie Ukrajiny v súlade s podmienkami Haagskeho dohovoru z roku 1980.
- (14) Preto by sa Rakúsko malo oprávniť, aby v záujme Únie uložilo svoje vyhlásenie o prijatí prístupenia Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z roku 1980 v súlade s podmienkami stanovenými v tomto rozhodnutí. Ostatné členské štáty Únie, ktoré už prístupenie Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali, by nemali uložiť nové vyhlásenia o prijatí, keďže existujúce vyhlásenia zostávajú podľa medzinárodného práva verejného v platnosti.
- (15) Írsko a Spojené kráľovstvo sú viazané nariadením Brusel IIa, a preto sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.
- (16) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Rakúsko sa týmto oprávňuje v záujme Únie prijať prístupenie Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí („Haagsky dohovor z roku 1980“).

2. Rakúsko uloží najneskôr do ... [dvanásť mesiacov odo dňa prijatia tohto rozhodnutia] vyhlásenie o prijatí v záujme Únie prístupenia Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z roku 1980 v tomto znení:

„[ČLENSKÝ ŠTÁT – úplný názov] vyhlasuje, že prijíma prístupenie Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí v súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2018/...“.

3. Rakúsko informuje Radu a Komisiu o uložení svojho vyhlásenia o prijatí pristúpenia Ekvádoru a Ukrajiny k Haagskemu dohovoru z roku 1980 a oznámi Komisii znenie uvedeného vyhlásenia do dvoch mesiacov od jeho uloženia.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Rakúsku.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*